

Skutečnost

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2012](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2012](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 18. 3. 2012
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 18. 3. 2012

Skutečnost

Skutečné je buď to, co se právě uskutečňuje, anebo to, co nějak přetrvává z toho, co se uskutečnilo již dříve. To znamená, že v každé „situaci“ se mezi skutečnostmi, které jsou do situaci zahrnuty (nechme zatím stranou, kým nebo čím), najdeme takové, které jsou pozůstatkem minulosti (které se do situace dostávají tzv. setrvačnostmi, tj. přetrváváním, případně – pokud jde o „pravé“ události – skutečným trváním jiných skutečností) a proto nejsou v pravé smyslu ničím „novým“, a potom skutečnosti jiné, vskutku nové, které tu dosud nebyly, k nimž tedy dochází „nově“ a v důsledku subjektivních aktivit, tedy jakousi „tvorbou“ v nejširším smyslu (tedy nikoli děláním ve smyslu předělávání a upravování něčeho již staršího, nějakého materiálu). Mezi obojím druhem či typem „skutečností“ správně rozlišovat je velmi nesnadným úkolem, a lidé – i ti nejdůmyslnější – se v tom odedávna hodně mýlili. Jde totiž o to, že každá „nová“ skutečnost (tj. právě se uskutečňující „nové“) dříve nebo později zase zaniká, a to takřkajíc „beze stopy“, pokud na toto nové nezareaguje nějaké další „novější“ nové; „skutečnost“, na kterou nic nezareaguje, se vlastně ani nemůže opravdovou („reálnou“) skutečností stát. Není sice „ničím“, neboť se uskutečňuje, ale zůstává „skutečností“ pouze „virtuální“ (upřesnění významu tohoto termínu musíme ještě provést). Má-li z nějaké nové skutečnosti něco přetrvat i do přicházející budoucnosti, musí toto „nové“ najít něco jiného, vskutku skutečného, co na novou skutečnost zareaguje a tím něco z ní převezme do svého vlastního uskutečňování. Z toho je zřejmé, že primární skutečností je vždycky to, co se právě a nově uskutečňuje, zatímco to, co z každého nově uskutečňovaného dokáže přetrvávat (jako vhodný „materiál“ pro další nové skutečnosti) je nutně čímsi druhotným a odvozeným, protože závislým na reaktivitě (a tedy aktivitě) jiných nových, právě teď se uskutečňujících skutečností (tedy onoho prvního druhu či typu). Z toho všeho zřetelně vyplývá, že veškerá skutečnost je založena resp. stojí na tom, co se děje nově a hic et nunc, přičemž nově a hic et nunc se dějí (začínají dít a pak dějí a posléze končí a zanikají) jen pravé události, které nejsou následkem ničeho předchozího, nýbrž emergují (vynořují se) jakoby z ničeho (rozumí se ovšem: z ničeho jsoucího, již daného, již dříve uskutečněného). Neplatí proto stará teze, že „ex nihilo nihil“, nýbrž právě její opak: „ex nihilo omnia“. Základem vši skutečnosti je tedy dynamika přecházení z nicoty v něco (rozumí se „individuálního“), ale hlavním principem, bez kterého se každá skutečnost dříve nebo později musí zhroutit, je reaktivita, tj. schopnost jednotlivých nově vznikajících (nově se uskutečňujících) „skutečností“ vzájemně na sebe navazovat (a to – eo ipso – z distance, která je však právě oním navazováním jakoby překračována). Právě to navazování z distance je zdrojem oněch „setrvačností“, které mají jakoby „předmětný“ charakter (a jsou proto základem všech „předmětností“).

(Písek, 120318-1.)